

PASTÝŘSKÝ LIST OTCE BISKUPA K LITURGICKÉ HUDBĚ

Milé sestry a milí bratři!

Jistě znáte obrazy svaté Cecílie, jak hraje na varhany. I když dnes víme, že legenda o jejím umučení jí varhany přisoudila nedopatřením, stala se svatá Cecílie patronkou chrámových hudebníků na celém světě. Proto se dnes, týden před 22. listopadem, kdy si ji všichni připomínáme, chci s Vámi podělit o to, co mi v souvislosti s liturgickou hudbou leží na srdci.

Správný řád liturgické hudby je zakotven v církevních dokumentech, především v konstituci II. vatikánského koncilu O posvátné liturgii a prováděcí instrukci *Musicam sacram*. Konstituce doslova říká, že liturgická hudba, „především ... bohoslužebný zpěv, ... tvoří nezbytnou ... součást slavné liturgie“ (*SC 112*) a opakuje v minulosti již několikrát vyslovený požadavek, že liturgická hudba má mít posvátný charakter a uměleckou hodnotu. Instrukce *Musicam sacram* připomíná, že určité části bohoslužby jsou svým původem a podstatou zpěvy. A zpěvy se mají zpívat. Ve mši jsou to například zpěvy mezi čteními, zpěv k vstupnímu a obětnímu průvodu a k průvodu ke přijímání, a dále chvalozpěvy celého shromáždění Sláva a Svatý; řadíme sem i chvalozpěvy kněze – prefaci zahajující eucharistickou modlitbu a doxologii (Skrze něho a s ním a v něm...), která ji uzavírá. Pouhá recitace těchto částí při slavnostních bohoslužbách by byla podstatným ochuzením.

Ke slavnostní bohoslužbě patří i zpěv sboru a sólistů a hra na hudební nástroje. Liturgii totiž neslavíme pouze tím, co koná, říká a zpívá každý sám, ale i tím, že se nasloucháním společně ztotožňujeme s tím, co říkají, zpívají a hrají jiní účastníci liturgie. I naslouchání zpěvu a hudbě patří k činné účasti na bohoslužbě. To nám říkají zde zmíněné i další církevní dokumenty.

Co z toho, bratři a sestry, vyplývá pro nás, aby slavení bohoslužby bylo pro nás i pro druhé obohacující?

Všichni víme, že dobré věci nevznikají samy od sebe, ale potřebují vytrvalou námahu a trpělivou péči. To platí i v liturgické hudbě. Víme, že ve snaze o její lepší úroveň se setkáváte s překážkami. Chci vás tímto listem povzbudit, abyste se jimi nenechali odradit. Vaše služba je službou Bohu i celému farnímu společenství, a když ji budete konat s opravdovou láskou a oddaností, pocítíte radost z toho, že i vás k ní Pán povolal. Bůh sám je dárce vašeho hudebního nadání a od vás čeká, že budete dobrými správci jeho darů.

Obracím se nyní na vás, sestry a bratři varhaníci. Vykonáváte při liturgii jednu z nejdůležitějších a nejčestnějších služeb. Většinou odpovídáte za úroveň výběru i úroveň provedení hudby od zpěvu lidu až k hudbě na kůru, včetně vaší hry na varhany. Tím vším spoluvytváříte duchovní atmosféru bohoslužby. Vykonávejte svou funkci jako posláni, ke kterému vás povolal Pán. Snažte se v ní zdokonalovat jak po

stránce hudební, tak po stránce liturgické. Snažte se do hudebního života farnosti zapojit co nejvíc bratrů a sester, hlavně mladých. Všimněte si hudebně nadaných dětí a mládeže, spolupracujte na jejich vyškolení a vyzrání ve varhaníky, zpěváky a chrámové instrumentalisty. Nezůstávejte v izolaci, ale využijte akcí, které pro vás pořádá Diecézní středisko pro liturgickou hudbu spolu s Jednotou na zvelebení církevní hudby na Moravě Musica sacra.

Obracím se na vás, sbormistři a členové chrámových sborů a chorálních schol, na vás, zpěváci, instrumentalisté a členové skupin zpívajících křesťanský folk. Jste reprezentanty shromážděného Božího lidu. Buďte si vědomi, jak čestná funkce to je, a buďte si také vědomi, že je to funkce zodpovědná vůči Bohu, vůči řádu liturgie i vůči Božímu lidu, který nasloucháním vašemu zpěvu a hraní slaví bohoslužbu. Je dobré, když ve farnosti působí více skupin hudebníků, např. sbor dospělých, schola zpívající liturgické zpěvy a skupina mladých nebo dětí. Prosím, navzájem se respektujte, mějte ocenění pro ty druhé, a hlavně společně zpívejte to, co je pro všechny: odpovědi a písně z kancionálu.

Obracím se na vás, sestry a bratři v chrámové lodi. Zpěv písní, ordinárií a odpovědí není záležitostí pouze těch mezi vámi, kteří rádi zpívají, ale je to záležitost každého z vás. Je škoda, když někdo bez vážných důvodů zpívat nechce.

(Naučili jste se zpívat ordinária, rezponzoriální žalmy... Obnova pokračuje dál a je potřeba se rozloučit s některými hudebními zvyklostmi neslučitelnými s duchem obnovené liturgie a přijmout nové. Proto vás prosím, abyste nelpěli jen na tom dosavadním, ale abyste se pod vedením kněží a hudebníků učili dalším písním a zpěvům.)

Sestry a bratři, velice si vážím práce všech, kdo svou hudební hřivnu dávají do služeb liturgické hudby – skladatelů, hudebních pedagogů, sbormistrů, členů schol, sborů, skupin a především varhaníků, jejichž obětavá a časově náročná služba bývá tak často nedoceněna. Prosím vás, abyste si našich hudebníků vážili i vy a abyste pod jejich vedením věnovali dobré hudbě a zpěvu našich bohoslužeb zájem a péči, které jim náleží, a prosím, abyste sami v souladu s tím, jakou službu při liturgii zastáváte, přispěli k tomu, aby se každá bohoslužba stala krásnější a důstojnější oslavou Boha.

Kéž vás Bůh na přímluvu svaté Cecílie naplní prostřednictvím liturgické hudby krásou a radostí z jeho oslavy.

Žehnám vám ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Váš biskup Vojtěch